

Ørkenklima på hospitaler

Personale og patienter på sygehusene lider under en alt for lav luftfugtighed som skyldes en udbredt mangel på befugtningsanlæg i det danske sygehusvæsen. Om vinteren er luften tør som i en ørken og det giver flere sygedage hos personalet og infektioner hos patienterne

AF JOURNALIST IB CHRISTENSEN,
CYPRESS KOMMUNIKATION

– Det er slående, når man ser på hospitalerne i Københavnsområdet, hvor jeg har arbejdet. Der ligger luftfugtigheden ofte under 30 pct., hvor den burde ligge på 40-60 pct. Både personale og patienter får tørre slimhinder og bliver mere syge.

Det fastslår sygeplejerske Jeanet Ingeman Berg fra virksomheden Condair A/S, der ser problemet overalt i Danmark. Den rigtige luftfugtighed prioriteres ikke. Der er stort set ingen befugtningsanlæg koblet på danske hospitalers ventilation til patientstuerne:

– Når man ser på hospitalernes indeklima, skaber man et ørkenagtigt klima med varm og tør luft. Vort immunsystem bliver udfordret af tør luft og kan ikke fungere optimalt. Der er rigeligt med bakterier på hospitalerne og de bliver væsentligt lettere spredt i tør luft.

Vi kan ikke håndtere luftbårne bakterier effektivt, så vi risikerer at gøre patienterne mere og mere syge med tør luft. WHO anbefalede allerede i 1968 en luftfugtighed på 30-60 pct., så det undrer os, at den viden ikke er mere udbredt blandt dem som har brug for den.

Manglende fugt er et stort problem især om vinteren, hvor udeluften er knastør og trækkes ind udefra og varmes

op uden at få tilført fugt. Personale og patienter får hovedpine, irriterede øjne, ondt i halsen, tilstoppet næse, hudlidelser, tørre slimhinder, tilbagevendende infektioner, forværrede vejrtrækningsproblemer, men også stød fra statisk elektricitet m.m.

I skannerrum befugtes luften, da en bestemt luftfugtighed er et krav fra producenterne, så der tages mere hensyn til maskinernes velbefindende end de syge patienter, fastslår hun. Også i dyrestalde fugtes luften for at sikre dyrenes velbefindende.

Det er ikke kun kameler, der lever i et tørt ørkenklima. Det gør patienter og personale på sygehusene også, fortæller Jeanet Berg, sygeplejerske og indeklimakonsulent.

En effektiv løsning på problemerne

Løsningen på problemerne er at styre luftfugtigheden med et befugtningsanlæg, mener Condair, der er førende producent af systemer til luftbefugtning. Dampbefugtning er en meget anvendt løsning på hospitaler internationalt, da den tilførte fugt er steril.

Condair er et schweizisk firma der producerer, sælger og installerer anlæg over hele verden. Lande som Tyskland og Schweiz har mere fokus på luftbefugtningens betydning end Danmark. Flere norske, tyske, finske og schweiziske sygehuse befugter luften, fastslår Jeanet Berg.

Virksomheden kan designe løsninger, der passer til det enkelte hospitals individuelle behov og kan blandt andet tilbyde en komplet pakkeløsning der indledes med 14 dages måling af indeluftens indhold af fugt, kuldioxid m.m.

Condair leverer alle former for befugtningsanlæg til direkte rum og ventilation, samt til evaporativ køling og returluftkøling. Løsningerne dækker de meget forskellige behov i laboratorier, operationsstuer, køkkener, patientstuer m.m.

Condair har leveret til Rigshospitalet og leveret til Glostrup, Hvidovre, Køge, Slagelse og Odense Universitetshospital, men luftbefugtning bruges kun i meget beskedent omfang.

Men befugtningen ignoreres

Sygehusene i København som Herlev og Hvidovre er ellers født med befugtningsudstyr, men det anvendes ikke. Det startede formentlig med oliekrisen i 1970'erne fulgt op af forældede hygiejniske systemer samt bygningsreglementet som også bremser befugtning, fastslår Jeanet Berg.

– Vi gør os en bjørnetjeneste ved at lave sygehuse der kun tilgodeser ønsket om lave driftsomkostninger, men ikke tager hensyn til vores helbred. Bare 1 pct. færre sygedage så har man betalt befugtningen mange gange og patienterne undgår tilstødende infektioner.

Ingen af de nye hospitalsprojekter har luftbefugtning, så indeklimaet er sidst på dagsordenen.

Det hænger slet ikke sammen at bygge nye, moderne huse der skal beskytte os som mennesker, men gør os syge.

Det undrer os, at så mange ignorerer WHO's viden. Børn og ældre er i forvejen udfordret på immunforsvaret. Tilførsel af frisk luft med den rigtige fugtighed er alle afhængige af. Det kan reducere sygefraværet hos personalet og bidrage til patienternes helbredelse.

En tredjedel af bakterier bliver spredt via luften. Det kan vi minimere med en luftfugtighed på 40-60 pct. Så er slimhinderne intakte, immunforsvaret kan hjælpe os, og derved får vi færre sygedage og infektioner hos personale og patienter.

Sæt sundheden først

Det handler om at sætte sundheden først. Belgien og Japan har lovkrav om luftbefugtning. Over tid bliver vi vel også så kloge at vi kan se de økonomiske gevinster der er at hente i færre sygedage, ligesom vi er vant til at se gevinsten ved energioptimering

Indeklimaet bliver dårligere i de nye supersygehuse, så se at få sat luftbefugtning på, så personale og patienter ikke får udtørrede slimhinder. I USA viser undersøgelser, at influenzavirus bliver aktiv i tør luft, men befugtes til 45 pct. kan virus reduceres med 80 pct.

Jeanet Berg tror problemet skyldes, at de ansvarlige indkøbere hverken har forstået betydningen af luftfugtighed eller får opbakning fra rådgiverne, men også at befugtning ifølge BRF ikke må prioriteres bortset fra, hvor der er lovkrav om det.

Spørger du en ingeniør, bør indeklimaet være så tørt som muligt, men det er ikke det, mennesker har det godt med. Mange tror fejlagtigt, at luftbefugtning er komfort, siger Jeanet Berg og giver dette råd til de ansvarlige:

– Tænk indeklimaet ind og sørg for at holde fugtigheden på 40-60 pct. Vore bedsteforældre havde hygrometre hængende alle vegne og de kendte betydningen af en rigtig luftfugtighed.